

RAT "Estonia" kunstinõukogu 27. apr. 1963. a. kl. 15.00 koosoleku

p r o t o k o l l

Koos olid smd.: Hammer, Raudsepp, Valgma, G.Ots, S.Ots, E.Maasik, V.Järvi, A.Plees, U.Väljaots, L.Klaus, U.Kärbis, T.Targama, F.Malmsten, F.Kinnapuu, P.Mägi, J.Trilljärv, S.Nõmmik, E.Tamberg, Ojamaa, Ivalo.

Päevakorras: 1) S.Rombergi opereti "Kõrbelaul" kontrollitenduse arutelu
2) Konkursside küsimus
3) 1963. a. II poolaasta repertuaar.

Sm. Hammer - palub seltsimehi oma arvamust avaldada täna ja eila toimunud "Kõrbelaulu" peaproovide kohta.

Sm. Ojamaa - minu arvamine - oleme üle kasvanud niisuguste asjadest. Tõsist inimest see tükk küll ei rahulda, on kohutavalt nalivne, ehkki lavastaja on püüdnud anda kaasaegset elamust. Teksti muutmine ei ole tüki halvemaks teinud. Kas ei saaks teha veelgi kopüüre, on liiga veniv ja kaunis pikk, kestab kokku üle 3 tunni.

Sm. G. Ots - kopüüre on tehtud 8 lehekülge.

Sm. Maasik - pean ütleva, et väga rõõmustav on näha noorte kasvu, on armastust ja püüdnikkust töö vastu. Muusika on täis loogilisust. Mulle meeldivad kostüümid, dekoratsioonid ja osatäitjad. Täna ma üllatusin Karaski osas. Tema Pierre mulle väga meeldis. Margod - on väga armsad mõlemad. Asta Ots väga mulle meeldis, tema teksti rääkimine on nüanssirikas ja tema on ka tantsuliselt hea. Teine Azuri kui tantsija on väga tubli, teksti räägib siiski liiga pikkade pausidega. Paulid on oma kohal. Päril kenasti tegi Luts oma osa. Bennijed on kenad, samuti ka Susannid. Meeldib ka lavakujundus, kõigile suur aitäh lavastuse eest. Teksti osas siiski rohkem tähelepanu osutada noorema generatsiooni suhtes. Meeskoorid on võimsad, kõlavad hästi.

Sm. Ivalo - mind paneb imestama tänase koosoleku meeletu, seltsimeeste äräütlemine sõnavõttust. On ju siin uus teos ja tuleks teil rääkida tehtud tööst.

Sm. Maasiku sõnavõttu selles osas, kus ta räägib lavastaja suhtes heast tööst. Teos on tõesti hästi lavastatud, kuid osa tööd on veel lõpetamata. II vaatuse kohta tundub, et I pool - haarem ja meeskoor - vajab veel režiisoorilist läbimõtlämist, ei haara kaasa. Oleks käsulik kui saaks siin kopüüre teha. Ka osalistel polnud kõik veel selge - Panoval terve rida peatusi, esietenduseks ta vaevalt küpseks jõuab. Karaski kuju meeldib, riietus pole sobiv, teeb teda liig ümarguseks. Aga veel on ju I proov, ei tea kui palju sellega veel parandada saab, et

täpsemalt läheks.

Sm. Targama - tüki ettevalmistamiseks oli liig vähe aega. Koori osas pean ütlemä, et meeskoor oli siiski tubli. Muusikalises osas on tehtud hea töö. Mind häirib, et II vaatuse löpeb sellega, et Punavari loobub võitlusest, tekib ebamäärane mulje. Ka mulle meeldib, et on tegevad noored jõud.

Panova Margo on loomulikum, teksti räägib loomulikumalt. Sammeiselja teksti andmine jääb tühjaks ja ei ole tunnetatud.

Karask - lootsin temast rohkem, ta takerdus muusikas. Minule on vastuvõtmatu Eya Meil. Ta mängib lollakat, niisugune ta küll ei tohiks olla.

Sooäär oli alguses hea, pärast langes osast välja. Azuuridest - Asta Otsa suhtes ilus saavutus, eriti teksti rääkimises. Mind häirib Azuuri väljatulek purjus olekus.

Sm. Raudsepp - kuidas "Kõrbelaulu" lavastamine ja kavva võtmine tänapäeval mõjub. Üks asi on selge, et kui meie sarnaseid tükke mängime, olgugi et on seal magus romantika, kui aga on realistlik mänguviis, siis need kohad on jäänud kõlama. Vana maneeriga mängimine on meile vastuvõtmatu. Tüki kohta halba ütelda ei saa. Ilus dekoratsioon ja ka näitlejad head, sellest küljest peaks korras olema. Lavastaja tööd võib päris heaks tunnistada. Kui aga näitlejameisterlikkust analüüsida terve tüki ulatuses, siis ei ole saavutatud etenduse võitu. See aga võib veel paraneda. Venivus on terve tüki rütmi küsimus. Kui läheb rütm korda, siis hakkab rohkem köitma. Valgustus, eesriide vahetus, see kõik võtab tagasi näitleja mängu. Noored näitlejad kipuvad teksti laulma, siin on vaja veel tugevat tööd.

Sepa ja Miku osad - Sepp on vana näitleja kuid ebaloomulik, selle vastu aga Mikk vastuvõetav, isegi sümpaatne. Karask jättis kurva mulje. Kas ta tänasest edusammust veel edasi saab, siis ta võiks ka vastuvõetavaks Puna-

varjuks saada. Susanne'id ei rahulda. Kahju, et ei saanud sisse lülitada uut nägu. Meilil ei õnnestunud uut karaktertüüpi luua.

Parem oli Sooäär selles osas.

Bennijed - Viisimaa - tal on kõik tehtud, miski ei tule sisemiselt. Siin on ta siiski vastuvõetav.

Endel Pärn tekitab muret. Ta on sisemiselt nii närviline, tagajärjed on ka laval näha, ta ei ole oma sõiduvees.

Pierre isa - Malmsten ja Luts. Ei ole Lutsult näinud ühtki osa, mis ei ole kunstlik, tema kui karakterite looja on mulle vastuvõtmatu.

Malmsten suhtub realistlikku teed mööda ja see on kasulik, mida lihtsam, mida realistlikum, seda parem.

Suur kõmu oli kahe Azuuri sissetoomine. Peab tunnistama, et Asta Ots teeb esimest korda raskemat osa, teksti osa tehakse liig traagiliselt.

Paulid mõlemad ei rahuldanud, ei pakkunud midagi uut. Muusika osas on tunda professionaalse dirigendi kätt.

Margod - meeldis realistiliku mängulaadiga Panova. Edasiminekut Sammelseljas ei ole näha. Sammelselg ei oska laval käia ja seda ei oska ka kõik koori naised. Tantsudes eriti väljatõstmist ei ole, on korralikult tehtud. Teksti parandused ei ole tükile paha teinud. Homme on veel peaproov, ainuke soov, et inimesed hakkaksid rääkima tänapäevalikult, realistlikumalt.

Sm. Tamberg - olen nõus sellega, mis sm. Raudsepp ütles. Minu meelest tuleks mõni kärbe teha, venib liialt, eriti marssi ajal. Sooviksin, et Ulla oleks lihtsam. Ei meeldi Margo laulmine möögaga.

Sm. Plees - Viisimaa Bennije - esimest korda oli nagu lolliks tehtud, pärast on loomulikum ja meeldis.

Sm. Mägi - vaatamata, et on ennesõjaaegne teos, on tal ka veeurusi muusikalises ülesehituses, kuigi süžee naiivne. Tänapäeva operetid aga ka ei ole vaimustavad. "Kõrbelaulu" muusika on hea. Lavastuse suhtes - sm. Otsal oli soov värsked jõud mängima panna. Sooäär ja Viisimaa on vastuvõetavad, Pärnal ei õnnestunud see osa, samuti Meilil. Lavastus on hea maitsega tehtud, kasutatud häid traditsioone ka eelmistest lavastustest. Teksti parandus on hea. Margo - Sammelselg - võib panna temale lootusi. Panova räägib teksti parem, samuti liikumine on Panoval parem ja vokaalselt väga rahuldav. Ka Sammelselg on vokaalselt tugev. Punavarjudest - peale Karaski pole ka kedagi panna, osa nõuab baritoni osa. Karask Pierrina on tore ja huvitav. Susanne - Sooäär koos Viisimaaaga on vastuvõetavad. Hiljem võib ka nende tekstis kärpeid teha. Meil ja Pärn on positiivsed kujud, lollikad ja sümpaatsed. Luts ei ole selles osas veel valmis, ta on saanud liig vähe proove, kuid täna tegi juba palju tublimalt. Azuurid - Asta Ots on hea. Ulla pakub tantsuliselt üle, joonistab oma liikumises selle osa. Teksti räägib liig suure paatosega. Hea töö on teinud sm. Järvi.

Sm. G. Ots - märkustest mis siin täna tehtud - nagu kooris ei ole elevust, mis on tingitud vähemast proovidest mille tõttu marss läheb ka igavaks, pole puhas. Il vaastuse lõpp oli eelmises lavastuses ka sama. Lavatehnika ei ole valmis, selle tõttu venib ka etendus. On soovitatav, et kõik räägiks teksti loomulikult nagu Mikk ja Panova. Azuurid - on kaks eri lahendust - Ulla teeb melanhoolselt, Asta Otsal on õigem lahendus. Ulla oli algul mõeldud Susannina. Azuurid räägivad paatosega, kuid see on nii mõeldud, sest nende tekstid peavad mahtuma muusika sisse. Kõik märkused võtame arvesse, mis siin täna tehtud. Naiskoori ära jätta ei saa, samuti marssi lühemaks teha. Kui oleks rohkem aega, siis saaks kõik paremini teha. Jäeb seega 2 koosseisu ja 2 esietendust. Koosseisud nii nagu väljapandud.

Sm. Järvi - orkestri osas - on olemas vana orkestri materjal, peanumbrid kõlavad viletsalt. Oleks vaja edaspidi paar numbrit orkestreerida.

- Sm. Hammer - selleks kahjuks raha ei ole.
Kosseisude suhtes - on olemas põhimõte, et esietenduse teeb kõige tugevam kosseis. Siin aga läheme sellest põhimõttest mööda.
- Sm. G. Ots - kuna see on ühiskondlik üritus väljaspool tööaega, siin on kõik suure armastusega oma tööd teinud ja peaks jääma nii, nagu kosseisud koostatud juba õppimise käigus.
- Sm. Väljaots - kardan neid operette, kus võib libastusi juhtuda. Olen mängu maneeri vaenlane. Hea mulje jätsid mõlemad Margod. Panova on elegantne ja tase on elegantne sharm. Muide hea operett, suured ansamblid, jääb puudu situatsiooni karakterist - nagu suures marssis, naised ootavad mehi. Ei ole aga näha rõõmu naiste seas, et mehed tulevad. Tantsijad marssivad halvemini kui keeri naised. Azuurid ei rahulda kumbki, väänavad teksti, kõnnivad igalpool tantsija kostüümis. Teksti andmisel palju primitiivsust. Pierre - mängib tobu, räägib titehäälega. Kas ta peab olema loll, või peaks olema hajameelne. Võiks kärpida tekstis maha väljenduses: "tapke mind maha", "annan oma elu" jne. See oli ülidramaatiline. Siis Panova vajub pärast suudlust pikali. Bennije - Susanne - Pärnal on võimatu seda osa mängida. Susanne'id pingutavad koomikat, see on paha, koomika on aga suur tõsidus. Birabeau - Luts ei ole kindral, ta ei oska laval seista. Paul - Aasmäa - on udune, puuduvad piirjooned. Tantsud on hästi seatud, väljaarvatud mööga tants. Ei rahulda suur marss. Margo võiks laulda oma romantika laulu mütsita. Mikk üllatas oma rahus. Kogu lavastus on viisakas, ei riiva, ei solva. Eriti ilus pilt on kõrbe saatmine, meestel ei ole kahju hüvasti jätmisel, tahaks seal näha ka teatud traagikat. Haarem on huvitav, evnahhid liiga naiivsed. Ei rahulda Margo idamaine kostüüm.
- Sm. Hammer - kuidas oleks III kosseisuga. Vasaril palju proove vaja ei ole, kuid üks peaproov on siiski tarvilik.
- Sm. Raudsepp - sellise eksperimendi jaoks orkestri proove ei anta.
- Sm. Hammer - nii siis 29. aprillil mängib I kosseis ja 30. aprillil II. 3. mail jällegi I kosseis. Tänaõie kossoleku teise punktina oleks konkursside küsimus. Konkursside mitte välja kuulutada enne 1. maid. Arvestame, et tuleb enne konkursside ümbertarifikseerimine läbi viia, kuid käesolevas kuus ja ka mai algul see ei toimu. Tarifikseerimisel peame kasutama konkursside. Pean saama selles asjus alajäätidelt uusi ettepanekuid. Kossoleku kolmanda punktina uuslavastuste repertuaar - k.a. II poolel pole reperzuaar selge. Paar päeva tagasi sain kunstiliselt juhtkonnalt uue ettepaneku - tuua järgmise lavastusena välja operett, et opereti kollektiiv ei jääks pikaks ajaks tööta. Läheks seega

siis töösse "My fair lady". Balleti asemel "Lootuste rand" novembris ja "Tütarlaps Läänest" järgmise aasta I poolel ja selle asemel tuua aasta viimaseks lavastuseks "M-me Fifi"

Sm. Plees - kas on planeeritud opereti ringreisud?

Sm. Hammer - ei saa planeerida orkestri pärast, statsionaari kvaliteet siis langeks. Mais saata opereti katkendid Saaremaale. Kas ka balletiõhtut ringreisile saata.

Kas on kunstinõukogu repertuaari muudatustega nõus ja kas jääme 3 nimetuse juurde või võtame midagi muud.
Noorte osas tuleks katsetada Kikerpuud ja Siimi.

Sm. Raudsepp - mis põhjusel lükkas kultuuriministeerium tagasi "Tütarlaps Läänest"?

Sm. Ivale - tahaksime selle kohale midagi muud näha. "Tütarlaps Läänest" sisu ei ole sobiv, muusika on hea. Oleks vaja selle operi asemel sisuliselt tugevamat teost.

Sm. Hammer - et tänasel koosolekul ei ole võimalik saavutada lõplikku kooskõla aasta II poole repertuaari kohta, jätta see küsimus lahtiseks kuni järgmise koosolekuni.
Et enam sõnavõtte ei ole, lõpetan koosoleku ja tänan osavõtu eest.

Koosolek lõppes kell 19.00

Koosoleku juhataja.

Protokollija.

R. Reimer